

Didaktický test 1

1. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Ludmila by si přála mít pokoj jenom sama pro sebe.
- B) Pavlína letos vyhrála soutěž ve sbírání léčivých bylin.
- C) Kamila byla o vánočních prázdninách lyžovat ve Švýcarsku.
- D) Karolína si vymyslela povýdku o upířském synkovi z Vyškova.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–5:

Štíři patří k nejstarším živočichům na Zemi – objevili se tu před nějakými 430 miliony lety. V současné době jich vědci rozeznávají přes tisíc druhů. Prosluli svou schopností tvořit jed, který do těla oběti vpravují žihadlem na posledním zadečkovém článku. Používají ho především k usmrcování kořisti, tj. hlavně bezobratlých živočichů, působí ale i na řadu obratlovců včetně lidí. To je důvod, proč se jich většina lidí bojí. Jejich strach je ale často přehnaný, ze všech dosud popsanych druhů jich pouhých asi 25 druhů má jed tak silný, že může usmrtit i člověka. V oblastech, kde jsou štíři hojní, je přesto na místě opatrnost, protože i málo jedovatý štír může být nebezpečný dětem nebo alergikům.

(<http://www.abicko.cz/clanek/precti-si-priroda/21156/jak-se-hledaji-stiri.html>)

2.1 Vypište z výchozího textu všechna slovesa v minulém čase.

2.2 Vypište z posledního souvětí podstatné jméno ve středním rodu.

3. Která z následujících informací odpovídá výchozímu textu?

- A) Alergici po napadení štírem většinou umírají.
- B) Štíři jsou nejrozšířenějším živočichem na Zemi.
- C) Potravou štírů jsou hlavně bezobratlí živočichové.
- D) Skoro polovina druhů štírů může usmrtit i člověka.

4. **Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam úseku výchozího textu kde jsou štirí bojní?**
- A) kde se lidé hojně bojí štirů
 - B) kde se lidé hodně štirů bojí
 - C) kde se vyskytuje hodně štirů
 - D) kde se štirí dobře rozmnožují
5. **Kterou z následujících možností lze beze změny smyslu nahradit podtrženou větou ve výchozím textu?**
- A) Proto se jich většina lidí bojí.
 - B) Zatím se jich většina lidí bojí.
 - C) Přesto se jich většina lidí bojí.
 - D) Mimo to se jich většina lidí bojí.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6–10:

Ufo, ufo, ufoni
přiletěli k Mimoni,
snesli se k nám na zahradu
pod velkou jabloní.

Je to vážně k nevíře –
vyskákali z talíře
a hned se mě vyptávali,
co jsem vlastně za +++++.

*Já jsem člověk, živý tvor,
přednáším jak profesor,
nejmoudřejší ze všech tvorů,
vládce země, vod i hor...*

Řehtali se velice:
*Jste jen pyšné opice!
Máme pro vás připravenou
rezervaci v Africe!*

*Světovláda člověčí
zeměkouli nesvědčí,
experiment Člověk končí,
obrožoval bezpečí!*

A mě hrůzou polil pot,
vždyť jsem člověk a ne skot...
A v tom začal zvonit budík,
což mi prvně přišlo vhod.

Jdu se projít k potoku,
pes mi běží po boku...
Přestaň strašit lidi ve snu,
zatracený Hitchcocku!

(J. Žáček: Bajky a nebajky)

6. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), nebo ne (NE).

ANO NE

6.1	Ve výchozím textu se vyskytuje přímá řeč.	☐	☐
6.2	Ve všech slokách se rýmuje první a druhý verš.	☐	☐
6.3	Výchozí text je ukázkou veršované divadelní hry.	☐	☐
6.4	Všechny sloky výchozího textu mají shodný počet veršů.	☐	☐

7. Vysvětlete význam slova *experiment* v páté sloce výchozího textu.

8. Ke které z následujících možností má výchozí text nejbližší?

- A) bajka
- B) pověst
- C) říkanka
- D) rozpočítadlo

9. Která z následujících možností patří na vynechané místo (+++++) ve výchozím textu?

- A) pána
- B) zvíře
- C) tvora
- D) bytost

10. Který z následujících výrazů je svým významem nejbližší slovu *zatracený* v závěru výchozího textu?

- A) ztrápený
 - B) zavržený
 - C) zlomyslný
 - D) zpropadený
-

11. Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena dějová návaznost.

- A) Dvě stíhačky TIE ho kupodivu následovaly. Jedna z nich dokonce zajiskřila, když kovovým trupem škrábla o stěnu.
- B) Když letěli blízko nad povrchem asteroidu, Han sledoval zvrásněný terén a jeho pozornost upoutalo stinné místo, které vypadalo jako kráter mamutích rozměrů.
- C) Han kličkoval, nakláněl a obracel loď a protahoval se úzkou štěrbinou. Černé nebe za ním se rozzářilo, protože stíhačky TIE se nakonec srazily a vybuchly na skalnaté půdě.
- D) Han Solo věděl, že musí být chytřejší a odvážnější, jestli je chce setrást. Zahlédl oknem úzkou rokli a sklopil *Millenium Falcon* na bok. Loď se řítila bokem hlubokým kamenným kaňonem.
- E) Šel s *Falconem* níž k povrchu a letěl přímo do kráteru, jehož mísovité stěny se najednou zdvihly kolem lodí. Ale pořád ho pronásledovaly dvě stíhačky TIE, pářily ze svých kanonů a snažily se kopírovat každý jeho manévř.

(D. F. Glut, *Star Wars. Impérium vrací úder*, upraveno)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 12–17:

- (1) O Etruscích pravděpodobně slyšel každý. Jednalo se o prosperující starověké etnikum ze severní Itálie, které bylo následně pohlceno a spojeno s Římem. Vyvinuli unikátní psaný jazyk a zanechali za sebou luxusní hroby.
- (2) Forma vlády byla teokratická a podle nalezených artefaktů byly náboženské rituály součástí každodenního života. Velmi často věštily z vnitřností zabitých zvířat. Kulturu i umění pak přebrali Římané, například velmi známé gladiátorské zápasy měli svou historii u Etrusků.
- (3) Často bojovali s Řeky, protože postupně ovládli celou severní Itálii. Společně s Kartágem ovládli Korsiku. Dlouho jim to ale netrvalo a od roku 506 př. n. l. začala jejich moc postupně upadat, až se nakonec úplně splýnuli s Římany.

(https://globe24.cz/svet/32210-historie-nejsou-jen-rekove-a-rimane-i-v-cesku-byla-starobyla-civilizace?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu)

12. Rozhodněte o každém z následujících slov, zda je ve druhém odstavci výchozího textu napsáno pravopisně správně (ANO), nebo ne (NE).

- 12.1 byly
- 12.2 měli
- 12.3 věštily
- 12.4 přebrali

ANO NE

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

13. Kterou z následujících možností vyjadřuje první věta výchozího textu?

- A) otázka
- B) požadavek
- C) předpoklad
- D) doporučení

14. Které z následujících slov ve třetím odstavci výchozího textu nemá být?

- A) to
- B) se
- C) až
- D) od

15. Která z následujících možností nejlépe nahrazuje nevhodně užitě slovo *netrvalo* ve třetím odstavci výchozího textu?

- A) nešlo
- B) nedalo
- C) nevydrželo
- D) nefungovalo

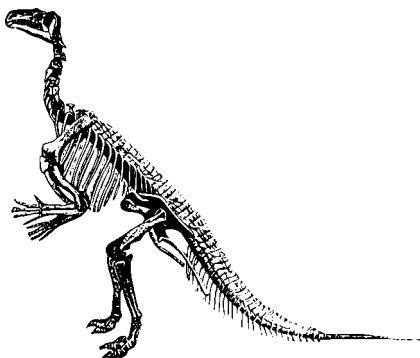
16. Naleznete ve výchozím textu víceslovné pojmenování užitě pro označení Etrusků.

17. Určete počet slabik u podtržených slov ve výchozím textu.

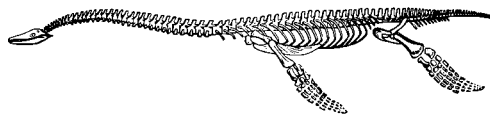
18. Přiřaďte k jednotlivým obrázkům (18.1–18.4) odpovídající popis (A–F).

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

18.1

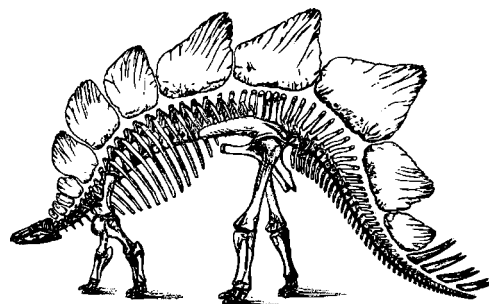
18.2

18.3

18.4

- A) K pohybu ve vodě mu sloužily dlouhé ploutve, s jejichž pomocí mohl rychle měnit směr. Na konci dlouhého krku byla úzká hlava s tlamou plnou ostrých zubů.
- B) Drobný predátor s hlavou zakončenou v její zadní části ostrým trnem. Krátké široké končetiny umožňovaly i pohyb ve vodě. Polovinu délky těla tvořil dlouhý štíhlý ocas.
- C) Predátor se pohyboval na zadních končetinách, krátké přední končetiny s ostrými drápy sloužily jako dýky k rozpárání kořisti. Stabilitu mu pomáhal udržet mohutný ocas.
- D) Typický býložravec s malou hlavičkou na konci dlouhého krku, mohutným tělem a dlouhým ocasem, který používal při obraně proti predátorům. Mohutné tělo dovolovalo jen pomalý pohyb.
- E) Tvor připomínající novodobý tank. Mohutná hlava se dvěma ostrými čelními výstupky v kombinaci s mocnými pláty ve dvou řadách a s ocasem vypadajícím jako kyj z něho dělaly těžko zranitelného býložravce.
- F) Mohutný dinosaur s velmi účinnou ochranou proti predátorům. Mohutné kostěné pláty nejen pomáhaly regulovat tělesnou teplotu, ale připomínají i pancíř. Navíc mohl zasahovat nepřítel ocasem s ostrými dlouhými trny.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 19:

V sobotu jsme byli s rodiči na vejletě, bylo velké teplo a my jsme v něm šli několik kilometrů do prudkýho kopce, protože hradý se prostě dřív stavěly na kopci a nikoho tehdá nenapadlo, že se na něj budou chtít lidi jezdit koukat a že by bylo dobré udělat parkoviště na hradě a ne pod hradem. Naštěstí tam měli dobrou zmrzku.

(Edika)

19. Najděte ve výchozím textu všechna nespisovná slova a přepište je do spisovné češtiny.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 20–21:

Školy a další vzdělávací instituce pořádají dny otevřených dveří a lákají teen-agery drobnými dárky či finančními bonusy, aby šli studovat právě k nim. Největší vliv ale na to, jaké vzdělání mladý člověk nakonec dosáhne, mají u nás rodiče.

(<http://www.novinky.cz/domaci/364255-polovina-deti-ma-stejne-vzdelani-jako-rodice.html>)

20. Která z následujících možností je nevhodnější úpravou druhého souvětí výchozího textu?

- A) To na jaké vzdělání ale mladý člověk nakonec dosáhne, mají u nás rodiče vliv největší.
- B) Ale největší vliv na to, jakého vzdělání mladý člověk nakonec dosáhne, u nás mají rodiče.
- C) Na to, ale jaké vzdělání mladý člověk nakonec dosáhne, mají u nás rodiče největší vliv.
- D) Největší vliv na to na jaké vzdělání mladý člověk nakonec ale dosáhne, mají u nás rodiče.

21. Která z následujících možností vyplývá z výchozího textu?

- A) Malé dárky jsou finanční bonusy pro úspěšné žáky.
- B) Vedle škol existují i jiná zařízení určená ke vzdělávání.
- C) Školy vyhláší ceny pro nejrychlejší uchazeče o studium.
- D) Dny otevřených dveří mají nulový vliv na počet přijatých žáků.

22. Mezi kterou z následujících dvojic slov je stejný významový vztah jako mezi slovy *nábytek – stůl*?

- A) dřevo – pila
- B) králík – morče
- C) ovoce – banán
- D) kámen – socha

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 23–28:

Ale letos jsem měl vysloveně kliku. Když jsem dostal matiku, zjistil jsem, že dřív patřila Jordanovi Jurymu. Jordan Jury je nejoblíbenější kluk o rok výš, takže chodit po škole s jeho učebnicí by mělo znamenat SILNĚ zvýšený skóre popularity.

Jeden z důvodů, proč je Jordan taková hvězda, je to, že pořádá báječné mejdany se skvělou baštou, jenže je hrozně těžký dostat tam pozvání. Ale řekl bych, že když budu chodit po škole s jeho algebrou, mohl by si mě všimnout.

Když mluvíme o školních oblíbencích: Dneska jsem při obědě seděl kousek od Bryce Andersona a jeho partičky. Bryce je *v podstatě* Jordan Jury mého ročníku a má tlupu nohsledů, co se k němu pořád lísají se vším, co řekne.

(J. Kinney, Deník malého poseroutky – Ošklivá pravda, upraveno)

23. Rozhodněte o každém z následujících slov, zda je ve výchozím textu spisovné (ANO), nebo ne (NE).

	ANO	NE
23.1 matiku	☐	☐
23.2 mejdany	☐	☐
23.3 těžký	☐	☐
23.4 partičky	☐	☐

24. Rozhodněte o každém z následujících slov z výchozího textu, zda obsahuje předponu (ANO), nebo ne (NE).

24.1 pozvání

ANO NE

24.2 zvýšený

24.3 všimnout

24.4 báječné

25. Nalezněte ve třetím odstavci výchozího textu podstatné jméno v 6. pádu.

26. Která z následujících informací odpovídá výchozímu textu?

- A) Vypravěč doufá, že vzroste jeho oblíbenost.
- B) Vypravěč doufá, že klesne oblíbenost Juryho.
- C) Vypravěč doufá, že ho bude více bavit algebra.
- D) Vypravěč doufá, že se stane největším kamarádem Bryce.

27. Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje rčení?

- A) letos jsem měl vysloveně kliku
- B) je nejoblíbenější kluk o rok výš
- C) je hrozně těžký dostat tam pozvání
- D) dneska jsem při obědě seděl kousek od Bryce

28. Která z následujících vlastností je typická pro postavy označené ve výchozím textu jako *nobsledi*?

- A) lenost
 - B) oddanost
 - C) bojácnost
 - D) povýšenost
-

Záznamový arch

Didaktický test 1

A B C D

1.

2.

2.1

2.2

A B C D

3.

4.

5.

6. Ano Ne

6.1

6.2

6.3

6.4

7.

	A	B	C	D
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐

11.	A	B	C	D	E
První část	☐	☐	☐	☐	☐
Druhá část	☐	☐	☐	☐	☐
Třetí část	☐	☐	☐	☐	☐
Čtvrtá část	☐	☐	☐	☐	☐
Pátá část	☐	☐	☐	☐	☐

12.	Ano	Ne
12.1	☐	☐
12.2	☐	☐
12.3	☐	☐
12.4	☐	☐

	A	B	C	D
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐

16.

17.

18. A B C D E F

18.1

18.2

18.3

18.4

19.

A B C D

20.

21.

22.

23. Ano Ne

23.1

23.2

23.3

23.4

24. Ano Ne

24.1

24.2

24.3

24.4

25.

A B C D

26.

27.

28.

Klíč ke cvičným didaktickým testům

Didaktický test 1 (s. 101–109)

1. D), 2.1 objevili, prosluli, 2.2 dětem (dítě), 3. C), 4. C), 5. A), 6.1 ANO, 6.2 ANO, 6.3 NE, 6.4 ANO, 7. pokus, 8. C), 9. B), 10. D), 11. B – E – D – A – C, 12.1 ANO, 12.2 NE, 12.3 NE, 12.4 ANO, 13. C), 14. B), 15. C), 16. (prosperující starověké) etnikum ze severní Itálie, 17. u-ni-kát-ní (4), ar-te-fak-tů (4), gla-di-á-tor-ské (5), 18.1 C), 18.2 A), 18.3 D), 18.4 F), 19. výletě, prudkého, tehdy (tenkrát), zmrzlinu, 20. B), 21. B), 22. C), 23.1 NE, 23.2 NE, 23.3 NE, 23.4 ANO, 24.1 ANO, 24.2 ANO, 24.3 NE, 24.4 NE, 25. oblíbených, 26. A), 27. A), 28. B)

Didaktický test 2 (s. 110–119)

1. A), 2.1 prvohor, druhohor, 2.2 hledání, zkoumání, století, 3. D), 4. A), 5. A), 6.1 NE, 6.2 NE, 6.3 ANO, 6.4 NE, 7. A), 8. těpic, 9. člověče, 10. D), 11. C – E – D – B – A, 12.1 ANO, 12.2 NE, 12.3 ANO, 12.4 NE, 13.1 NE, 13.2 ANO, 13.3 ANO, 13.4 NE, 14. B), 15. D), 16. městská civilizace, městskou civilizací, 17. pocházeli, 18.1 A), 18.2 C), 18.3 E), 18.4 F), 19. přijdu, bratr, které, odpadků, 20. B), 21. A), 22. B), 23.1 ANO, 23.2 NE, 23.3 NE, 23.4 NE, 24.1 NE, 24.2 NE, 24.3 ANO, 24.4 ANO, 25. olše, 26. bitka, potyčka, šarvátka (+ další synonymické výrazy), 27. D), 28. B)

Didaktický test 3 (s. 120–131)

1. D), 2.1 neplete, 2.2 desítky, 3. C), 4. B), 5. B), 6.1 NE, 6.2 NE, 6.3 NE, 6.4 ANO, 7. podstatná jména, 8. D), 9. C), 10. B), 11. A), 12. B), 13. A), 14. A), 15. odhazoval – odhazovala, 16. šlo, bylo, vládl, 17. E – B – D – A – C, 18. příběhl, žádný, o, domácí úkol, 19.1 A), 19.2 B), 19.3 D), 19.4 E), 20. C), 21. A), 22. B), 23.1 NE, 23.2 NE, 23.3 NE, 23.4 ANO, 24.1 NE, 24.2 ANO, 24.3 NE, 24.4 ANO, 25. strašlivý, 26. molo, město, jezero, 27. D), 28. C)

Milé žákyně, milí žáci,

přijímací zkoušky na víceletá gymnázia mohou být významným mezníkem na vaší cestě za vzděláním. K jejich úspěšnému zvládnutí je důležitá důkladná příprava, s níž vám může pomoci publikace, kterou právě držíte v rukou. Tato kniha je určena žákům 5. ročníků základních škol, kteří se hlásí na osmiletá gymnázia.

V úvodu publikace najdete stručný popis koncepce knihy, informace o podobě didaktických testů zadávaných v rámci jednotných přijímacích zkoušek v minulých letech a užitečné informace, jak si počínat v průběhu přípravy.

Druhou část publikace tvoří sbírka testových úloh, která vám umožní zopakovat si potřebné učivo. Pomocí rámečků v úvodu každého okruhu si připomenete, co bude v dané části knihy opakováno, a v závěru každého okruhu pak naleznete shrnutí nejdůležitějších poznatků.

Třetí část knihy obsahuje tři cvičné didaktické testy. Tvoří je komplexní sady úloh z různých oblastí. Jsou vytvořeny tak, aby se podobaly didaktickým testům zadávaným v rámci jednotných přijímacích zkoušek, a vy si tak „nanečisto“ můžete vyzkoušet, co vás u nich čeká.

Správné odpovědi k úlohám ze sbírky testových úloh i ke cvičným didaktickým testům naleznete v závěru publikace.

Přejeme vám nejen úspěšné zvládnutí jednotných přijímacích zkoušek, ale i mnoho úspěchů při dalším studiu!

Přijímací zkoušky na víceletá gymnázia – český jazyk

František Brož, Pavla Brožová (cvičné didaktické testy), Vlasta Gazdíková (sbírka testových úloh)

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2023 ve společnosti Albatros Media a. s.
se sídlem 5. května 22, Praha 4. Číslo publikace 42 570.

Odborná korektura: Martin Formánek

Obálka: Gustav Fifka

Odpovědná redaktorka: Rita Vémolová, Eva Mrázková, Andrea Brázdová

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Tisk: Iva Vodáková – Durabo

3. vydání

© František Brož, 2017, 2022, 2023

© Pavla Brožová, 2017, 2022, 2023

© Vlasta Gazdíková, 2017, 2022, 2023

ISBN 978-80-266-1880-5

www.edika.cz

e-shop: www.albatrosmedia.cz

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

edika.